

A Kúria

Jogegységi Panasz Tanácsának

határozata

Az ügy száma: Jpe.I.60.043/2024/8.

A kérelmező: a kérelmező neve

(a kérelmező címe)

A kérelmező képviselője: Dr. Farkas György Tamás ügyvéd

(a kérelmező képviselőjének címe)

A kérelmezett: a kérelmezett neve

(a kérelmezett címe)

A per tárgya: megelőző távoltartás elrendelése

A jogegységi panaszt benyújtó fél: a kérelmező

A jogegységi panasszal támadott határozat: Pfv.20.718/2024/4. számú végzés

Rendelkező rész

A Kúria a jogegységi panaszt elutasítja.

Indokolás

A jogegységi panasz alapjául szolgáló tényállás

[1] A különélő felek házasságából 2020. október 9-én született gyermekkel a kérelmezett nyilvános helyen a kérelmező jelenlétében tartotta a kapcsolatot.

[2] A felek 2024. március 9-én egy játszótéren találkoztak a kérelmezett gyermekkel való kapcsolattartása érdekében. Ide elkísérte a kérelmezőt az édesanyja. A kérelmezett kérte a kérelmezőtől, hogy olvassa el a korábban neki küldött üzeneteit, melyekben a kapcsolattartást érintő sérelmeit jelölte meg. A felek közötti szóváltás során a kérelmezett kivette a gyermeket a hintából, el akart vele menni a játszótérre. A kérelmező megpróbálta visszatartani, ennek során a kérelmezett megütötte a kérelmező karját. A kérelmező édesanyja paprikaspray-t fújt a kérelmezettre, aki a gyermeket a karjában tartotta. A gyermek arcát is érte a paprikaspray. A kérelmezett letette a gyermeket, akit a kérelmező magához vett, ezt követően a kérelmezett hasonló spray-vel lefújta a kérelmező édesanyját. A kérelmezett rendőrt hívott, az esetről rendőri jelentés készült.

[3] A kérelmező kérelmében megelőző távoltartás elrendelését kérte a kérelmezettel szemben. Kérte továbbá a kérelmezett távoltartását a gyermektől, a maga és a gyermek lakóhelyétől, tartózkodási helyétől, a kérelmező testvérétől, nagynénjétől, a kérelmező munkahelyétől, a gyermek óvodájától. Kérelme indokaként előadta, hogy a kérelmezett rendszeresen fenyegető üzeneteket küld neki, megjelenik a lakásánál, a szülei házában, valamint a testvére ingatlanánál is. A gyermekben, amikor a kérelmezettel kell találkoznia, a szorongás jeleit tapasztalja. A kérelmezett többször mondta, hogy a gyermeket elviszi magával ismeretlen helyre.

[4] Az elsőfokú bíróság végzésével a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény (a továbbiakban: Hktv.) 1. § (1) bekezdés a) pontja, 5. § (1) és (2) bekezdés, 15. § (1) bekezdés, 16. § (1) és (2) bekezdése alapján elrendelte: a kérelmezett 60 napra köteles magát távoltartani a kérelmezőtől, a felek gyermekétől, a kérelmező testvérétől, nagynénjétől, a kérelmező és a felek gyermekének tartózkodási helyétől szolgáló ingatlantól, valamint a kérelmező és a felek gyermekének átmeneti tartózkodási helyétől szolgáló ingatlantól. Köteles tartózkodni attól, hogy közvetve vagy közvetlenül a kérelmezővel és a végzésben meghatározott személyekkel kapcsolatba lépjen.

[5] Az elsőfokú bíróság végzésének indokolása szerint a felek személyes meghallgatásán a kérelmezett nem jelent meg. A kérelmezett agresszív, kiszámíthatatlan magatartása miatt a kérelmező retteg tőle, ez a kiegyensúlyozott napi életvitelét hátrányosan érinti. A felek gyermeke a felek közötti feszültséget látja, a szorongás jeleit mutatja, lelki egészségét mindez hátrányosan befolyásolja. A kérelmezett által a kérelmezőnek küldött üzenetek a kérelmezőt érintő becsmérő értékítéletet tartalmaznak. A kérelmezett a kérelmező testvérének is küldött zaklató jellegű üzeneteket, a kérelmezett magatartása a kérelmező édesanyjának a testvérét is érintette. Az, hogy a kérelmezett spray-vel lefújta a kérelmező édesanyját, a testi és a lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető cselekmény a felek gyermekére nézve is. A kérelmezett részéről megvalósult bántalmazó magatartás súlyos és közvetlenül veszélyeztető jellegű volt. A jogszabály által biztosított maximális időre elrendelhető volt a távoltartás, amit azonban csak valamely személyre vagy annak lakóhelyére vonatkozóan lehetett megtenni, munkahely, óvoda, egyéb közösségi tér esetében ilyen intézkedésre nincs lehetőség.

[6] A kérelmezett fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság végzésével az elsőfokú bíróság végzését részben megváltoztatta, mellőzte a távoltartás elrendelését a felek gyermekét, a kérelmező testvérét és a kérelmező nagynénjét érintően, a távoltartás időtartamát 45 napra leszállította, egyebekben az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Megállapította, hogy a távoltartás tartama alatt a kérelmezettnek a szülői felügyeleti és kapcsolattartási joga gyermekét érintően szünetel.

[7] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészítette többek között azzal is, hogy a felek közötti házassági bontóperben 2024. április 5-én megtartott perfelvételi tárgyaláson a kérelmező azt adta elő, hogy a gyermeket kisebb sérelem érte abból adódóan, hogy őt is érte a paprikaspray, továbbá, hogy a kérelmezett a gyermeket korábban nem bántalmazta.

[8] A másodfokú bíróság kifejtette: a kérelmezett fellebbezésében alappal vitatta, hogy a személyes meghallgatására szóló idézés szabályszerű volt, mert az elsőfokú bíróság az idézést rövid úton, a rendőrség közreműködésével, angol fordítással ellátva küldte meg a kérelmezettnek, azonban adminisztrációs hiba folytán a kérelmezett nem a neki szóló idézést kapta meg. Az idézés szabályszerűtlensége miatt ugyan nem lehetett hatályon kívül helyezni az elsőfokú bíróság végzését, azonban azt a fellebbezés érdemi elbírálása során a másodfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelésekor figyelembe vette, ahogyan a rendőri jelentést is.

[9] Megállapította, hogy a kérelmezett által a kérelmezőnek küldött nagy terjedelmű üzenetek alkalmasak voltak arra, hogy a kérelmezőt félelemmel töltsék el, és ezen keresztül a mentális egészségét veszélyeztessék. Ez megalapozta a távoltartás elrendelését. Mérlegelte továbbá, hogy a kérelmező a korábban biztosított kapcsolattartás lehetőségét egy idő után nem biztosította a kérelmezettnek, ami hozzájárult a kérelmezett 2024. március 9-ei magatartásához. Értékelte a felek közötti házassági bontóper miatti helyzetet és azt is, hogy a kérelmező édesanyja volt az, aki a felek gyermekének egészségét veszélyeztető magatartást tanúsította, a kérelmező pedig az eseménysorozatot nem objektíven tárta fel, hanem annak lényegi elemeit elfedte, amit a terhére kellett értékelni. Mindezek együttes mérlegelése alapján 45 nap távoltartás elrendelését látta indokoltnak. A kérelmezett a gyermeket nem bántotta, az a tény, hogy a gyermeket a felek vitája megviselheti, mindkét fél terhére róható. Az a körülmény, hogy a 2024. március 9-ei vitahelyzetben a kérelmezett a gyermeket el akarta vinni, nem szankcionálható azzal, hogy távoltartását a gyermeket érintően is el kellene rendelni. A kérelmező a szüleitől visszaköltözött a lakóhelyére, ezért a távoltartás az életvitelszerű tartózkodási helyre kell, hogy kiterjedjen. A kérelmező nem bizonyított olyan súlyú érdeksérelem, ami indokolta volna a kérelmező testvérével szembeni távoltartás elrendelését. A Hketv. személyi hatálya pedig nem terjed ki a kérelmező nagynénjére.

A Kúria jogegységi panasszal támadott határozata

[10] A mindkét fél felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria a Pfv.20.718/2024/4. számú végzésével a jogerős végzést hatályában fenntartotta megállapítva, hogy a felek költségeiket maguk viselik.

[11] A Kúria a felek által hivatkozott eljárási szabálysértések vonatkozásában az alábbiakat rögzítette.

[12] Az időben történő beavatkozás érdekében a megelőző távoltartás elrendeléséről szóló döntésre a Hktv. 15. § (6) bekezdése és 16. § (9) bekezdése az első- és a másodfokú eljárásban is három-három munkanapot ír elő. A Kúria Pfv.20.477/2024/5. számú végzésének [37] bekezdésében kifejtette, hogy a Hktv. 16. § (9) bekezdése nem teszi lehetővé a másodfokú bíróságnak az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezését a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 381. §-a alapján eljárási szabálysértés miatt: a megalapozatlan elsőfokú határozatot a másodfokú bíróság megváltoztatja a jogszabálysértést indokolásában megállapítva. Mindebből következően az elsőfokú eljárás során történt esetleges súlyos eljárási szabálysértés nem lehet a felülvizsgálati eljárás tárgya. A Kúria a kérelmező felülvizsgálati kérelmében hivatkozott Pfv.21.179/2015/5. számú végzésében is hasonló következtetésre jutott.

[13] A másodfokú bíróság nem sértett jogszabályt tehát, amikor a kérelmezett személyes meghallgatásra szóló idézése szabályszerűtlenségének megállapítása ellenére a fellebbezést érdemben elbírált, értékelve e körülményt a bizonyítékok mérlegelése során.

[14] Alaptalanul hivatkozott a kérelmező a tényállás felderíthetlenségére. A másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül bírálta el a fentiek alapján érdemben a kérelmezett fellebbezésében foglaltakat, és ennek eredményeként állapította meg a döntése alapjául szolgáló irányadó tényállást, mindezzel korrigálva azt az eljárási szabálysértést, hogy a szabályszerűtlen idézés miatt a kérelmezett nem tudott személyes meghallgatása érdekében az elsőfokú bíróság előtt megjelenni.

[15] Kirívóan okszerűtlen, iratellenes, a logika szabályaival ellentétes tényállás-megállapítás nem történt a másodfokú bíróság részéről.

[16] Egyrészt a kérelmezettnek a Pp. 279. § (1) bekezdésével összefüggő felülvizsgálati érvelésével ellentétben a másodfokú bíróság az általa megállapított tényekből megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy indokolt a kérelmezett távoltartásának elrendelése a kérelmezőtől a meghatározott időre: a felek között 2024. március 9-én kialakult szökváltás során a kérelmezett a felek gyermekét el akarta vinni, melyet a kérelmező megpróbált megakadályozni, ennek során a kérelmezett megütötte a kérelmező karját, ezért megvalósult a Hktv. 1. § (1) bekezdés a) pontjában megjelölt hozzátartozók közötti erőszak. A kérelmezett által hivatkozott Pfv.21.305/2014/5. számú végzésben, továbbá a Pfv.21.926/2014/4. számú végzésben megállapított tényállás a jelen tényállástól eltér.

[17] Másrészt a kérelmezőnek a tényállás megállapításával kapcsolatos előadását a vonatkozó jogszabályhely [Pp. 279. § (1) bekezdés] megsértett jogszabályhelyként történő megjelölése hiányában a Kúria figyelmen kívül hagyta az 1/2017. PJE határozat szerint a Pp. alkalmazása körében is irányadó 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. és 4. pontja alapján.

[18] Ugyancsak figyelmen kívül hagyta a Kúria a Pp. 371. §-ára mint megsértett jogszabályhelyre vonatkozó hivatkozását a kérelmezőnek, mert egyrészt pontosan nem jelölte

meg, hogy a Pp. 371. § (1) vagy (2) bekezdésének megsértését állítja, továbbá nem fejtette ki, hogy a kérelmezett elsőfokú végzés elleni fellebbezése milyen tartalmi követelményeknek nem felelt meg.

[19] A Kúria a Pp. 406. § (1) bekezdésére és Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) 24. cikk (2) bekezdés d) pontjára hivatkozással nem vizsgálta, hogy a jogerős ítélet sérti-e az Alaptörvénynek a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott XXIV. cikk (1) bekezdését. E körben utalt arra is, hogy a panaszos az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének megsértésére történő hivatkozásához kapcsolódóan nem jelölte meg azt az eljárásjogi szabályt, amit állítása szerint megsértett a másodfokú bíróság.

[20] A Kúria rögzítette: a kérelmező által megjelölt, a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt, a magyar jogrendszerbe az 1991. évi LXIV. törvénnyel átültetett Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) általános elveket fogalmaz meg. Ilyen az Egyezmény 3. cikk 1. pontja, amely a gyermek mindenek felett álló érdekének figyelembevételét írja elő. Ezek az általános elvek azonban adott jogszabályi rendelkezésekben konkretizálódnak. Az általánosságban mozgó Egyezményre utaló megfogalmazás nem felel meg a felülvizsgálati kérelem tartalmával szemben támasztott fentebb kifejtett követelményeknek. A Kúria ugyanezzel érvelt a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) felülvizsgálati kérelemben konkrétan meg nem jelölt rendelkezéseit érintő előadással összefüggésben.

[21] A Kúria a Pp. 423. § (2) bekezdésre alapítottnan megállapította, hogy a másodfokú határozat 2024. április 24-ei meghozatalát követő időpontban megvalósult tényeket a felülvizsgálati kérelem elbírálása során nem lehetett figyelembe venni.

[22] Az anyagi jogszabálysértések körében a Kúria rögzítette: a másodfokú bíróság helyesen állapította meg azt a személyi kört, akit a távoltartás érintett. A Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 1. pontja értelmében közeli hozzátartozónak minősülő testvér adott esetben nem minősült bántalmazottnak a Hketv. 1. § (2) bekezdése alapján. Helytállóan rendelte el továbbá a távoltartást a másodfokú bíróság a kérelmező életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlan vonatkozásában [Hketv. 5. § (2) bekezdés b) pont]. Azzal, hogy a bíróság elrendeli a kérelmezett távoltartását a kérelmezőtől, a kérelmezett szülői felügyeleti joga szünetel [a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:186. § (1) bekezdés i) pont] és a kapcsolattartásra sem jogosult [Ptk. 4:178. § (3) bekezdés, Kúria Kfv.37.267/2017/8.], ezáltal a védelmi intézkedés, amit a megelőző távoltartás jogintézménye hivatott biztosítani, megvalósul.

[23] A Kúria szerint a Pfv.21.346/2020/7. számú és a Pfv.20.438/2022/5. számú végzései a jelen eljárásban megállapított tényállástól eltérő tényállás figyelembevételével születtek, azaz nem volt annak akadálya, hogy a másodfokú bíróság végzése jogkérdésben azoktól eltérjen.

A jogegységi panasz

[24] A Kúria Pfv.20.718/2024/4. számú végzése ellen a kérelmező (a továbbiakban: panaszos) a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 41/B. § (1) bekezdése és (2) bekezdése alapján jogegységi panaszt terjesztett elő.

[25] A Bszi. 41/B. § (1) bekezdésére alapított kérelme szerint a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott négy kúriai határozattól való eltéréssel okozott jogsértést nem orvosolta a Kúria. E körben a panaszos az alábbiakra hivatkozott.

[26] A Kúria a jelen panasszal kifogásolt végzésében nem vizsgálta a panaszosnak a kézbesítéssel kapcsolatos előadását, és nem indokolta, hogy miért tartja a kérelmezett idézését a másodfokú bírósággal egyezően szabályszerűtlennek annak ellenére, hogy a Hktv. 15. § (1) bekezdése alapján a kérelmezett a meghallgatásról igazolhatóan értesült. Nem vetette össze a tényállást a Kúria Pfv.21.179/2015/5. számú határozatával, amely szerint a „rapid” eljárásra tekintettel a Pp.-ben foglalt eljárási szabályok korlátozottan érvényesülnek, ezáltal eljárási szabálysértések nem alapozzák meg a döntések hatályon kívül helyezését. Ezért a kérelmezett idézéssel kapcsolatos kifogásai nem eredményezhették volna az elsőfokú döntést megváltoztató jogerős végzés hatályában fenntartását. Emellett a Kúria a hivatkozott határozatban foglalt eljárás célját figyelmen kívül hagyta, hiszen úgy hagyta hatályában a megelőző távoltartás időtartamának csökkentését, hogy a panaszos a fellebbezési ellenkérelmében igazolta: a kérelmezett nem hagyott fel a bántalmazó magatartásával. A Kúria ezen körülményre nem tért ki a végzésében.

[27] A Kúria a Kfv.37.276/2017/8. számú határozatban foglalt elvi tartalmat (miszerint a gyermek veszélyeztetettsége a bűncselekmény elkövetésénél tágabb fogalom) figyelmen kívül hagyva nem azonosította a gyermek felé irányuló bántalmazást, veszélyeztető magatartást a hivatkozott határozattal összhangban, csak azt rögzítette, hogy a szülői felügyeleti jog szünetel a távoltartás ideje alatt.

[28] A Pfv.21.346/2020/7. számú határozat vizsgálatát a Kúria támadott végzése alaptalanul mellőzte azon az alapon, hogy eltérő a tényállása a jelen eljárásétól. A vizsgálat mellőzésével a Kúria nem foglalt állást abban, hogy a gyermek felé irányuló közvetett erőszak esetén a gyermek lehet-e önálló alanya a távoltartásnak. Nem vizsgálta továbbá, hogy a másodfokú bíróság a gyermek bántalmazásának alátámasztására bizonyítást várt el a panaszostól, nemcsak valószínűsítést.

[29] Alaptalanul mellőzte a Kúria a Pfv.20.438/2022/5. számú határozat vizsgálatát is az eltérő tényállásra hivatkozással, holott e döntés a panaszos által hivatkozott elvi jelentőségű iránymutatással szolgál annak megítélésében, hogy a másodfokú bíróság a megelőző távoltartás céljával ellentétes döntést hozott: nem volt figyelemmel a kérelmezett cselekményeinek ismétlődő jellegére, amely a megelőző távoltartás hatálya alatt is már megvalósult, így okszerűtlenül csökkentette a távoltartás mértékét.

[30] A panaszos a Bszi. 41/B. § (2) bekezdése alapján állította, hogy a támadott végzés eltért a hivatkozott határozatoktól a felülvizsgálati kérelemben az Alaptörvény megsértésére és az Egyezményben foglaltakra való hivatkozás vizsgálata, avagy mellőzése kérdésében, továbbá a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp). 206. §-ára való hivatkozás elbírálása kérdésében.

[31] A panaszos álláspontja szerint a Kúria Pfv.21.965/2018/8. számú határozata alapján a jogorvoslathoz való jog érvényesülése szempontjából a támadott kúriai végzésnek szükséges lett volna kitérnie a panaszos által sérelmezett jogszabályok Alaptörvénnyel összhangban való vizsgálatára a másodfokú bíróság döntése és eljárása kapcsán, különös figyelemmel arra, hogy a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott az Alaptörvény 28. cikkére is.

[32] A Kúria Kfv.37.881/2020/7. számú határozatában vizsgálta az Alaptörvény megsértését, míg a Knk.37.522/2013/2. számú határozatában azért nem, mert az indítványozó azt nem indokolta teljeskörűen, emellett azonban állást foglalt az Alaptörvény sérelme kérdésében. A Kúria annak ellenére, hogy a felülvizsgálati kérelmében a panaszos sérelmezte a másodfokú bíróság azon döntését, hogy a fellebbezést nem utasította el, nem vizsgálta az Alaptörvénnyel összhangban a másodfokú bíróság eljárását, az 1/2019. PJE határozat IV. pontjával ellentétes helyzetet tartott fenn.

[33] Az Egyezmény 3. cikk 1. pontjára, valamint a Gyvt.-nek a felülvizsgálati kérelemben a fellebbezésre visszautalással megjelölt rendelkezéseire való hivatkozás vizsgálatát is jogszabálysértően mellőzte a Kúria. Az Egyezményben foglalt alapelvet (a gyermekek mindenek felett álló érdeke) külön jogszabályi rendelkezés nélkül is figyelembe kell venni, amely alapelvet az adott gyermeket érintő eljárásban kötelezően mérlegelni kell. A Kúria a Kfv.37.139/2022/9. számú határozatában előírta az Egyezmény 3. cikk 1. pontjának figyelembevételét az adott eljárásra irányadó jogszabályok értelmezése során, továbbá a Kúria a Pfv.20.052/2023/5. számú határozatában szintén az Egyezmény érvényesülését vizsgálta a Ptk.-ban foglalt kapcsolódó alelvek értelmezése körében. A Kúria Kfv.37.881/2020/7. számú döntése kifejezetten előírta a megismételt eljárásban az Alaptörvény és az Egyezmény 3. cikk 1. pontjának figyelembevételét.

[34] A Gyvt. felülvizsgálati kérelmében hivatkozott rendelkezései konkrétak és speciálisak, ezek elmulasztását a gyermek védelméhez kapcsolódó kötelezettségként vizsgálni szükséges. A Kúria Kfv.35.762/2012/3. számú döntése szerint: „Az ellátási terület jelentősége a Gyvt. alapvető szintű rendelkezései tükrében a gyermekek mindenek felett álló érdekeinek érvényesülése mellett törvényben biztosított jogaik biztosítója.” Így ezen alapelvnek minden eljárásban a panaszos szerint érvényesülnie kell. Jogbizonytalansághoz vezet ezek vizsgálatának a felülvizsgálat során történő mellőzése, mert vita lehet abban, hogy mit lehet általános alapelvnek tekinteni.

[35] A támadott végzésben foglaltakkal ellentétben a panaszos álláspontja szerint nem csupán akkor van lehetőség felülvizsgálatra, ha a másodfokú döntés „kirívóan” okszerűtlen, hanem akkor is, ha „nyilvánvalóan” okszerűtlen, továbbá szükséges az iratellenességet, logikai ellentmondásokat a felülvizsgálat keretei közt mérlegelni, amely a támadott végzésben nem történt meg, szemben a Kúria Kfv.37.339/2012/6. számú és Pfv.22.139/2017/8. számú határozatában foglaltakkal.

[36] A panaszos a kérelme végén a jogegységi panaszában foglaltakat társadalmi jelentőségű iránymutatást és joggyakorlat egységesítésének szükségességét felvető hét kérdésben foglalta össze, amely kérdésekre szerinte a Kúria végzése nem adott választ, vagy nem orvosolta az eltérést a hivatkozott határozatoktól.

A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának döntése és annak jogi indokai

[37] A jogegységi panasz nem alapos.

[38] A Bszi. 41/B. § (1) bekezdése szerint jogegységi panasznak van helye – a pervezetésre vonatkozó végzés kivételével – a Kúriának az eljárási törvény alapján további fellebbezéssel, felülvizsgálati kérelemmel vagy felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható határozata ellen, ha a felülvizsgálati kérelemben a Kúria 2012. január 1-je után hozott és a Bírói Határozatok Gyűjteményében (a továbbiakban: BHGY) közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre már hivatkoztak, és a Kúria az eltéréssel okozott jogsértést határozatában nem orvosolta. A Bszi. 41/B. § (2) bekezdése szerint jogegységi panasznak van helye akkor is, ha a Kúria ítélező tanácsa jogkérdésben – jogegységi eljárás kezdeményezése nélkül – úgy tér el a Kúria közzétett határozatától, hogy az adott eltérésre az alsóbb fokú bíróságok határozatában nem került sor.

[39] A jogegység követelményét az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése rögzíti kimondva, hogy „[a] Kúria biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét”. A Kúria e feladatát az ítélezése során akkor teljesíti, ha a közzétett kúriai döntéseiben elfogadott jogértelmezés elvi tartalmát az azonos ügyekben követi (Jpe.I.60.002/2021/7., Jpe.II.60.008/2023/10.).

[40] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa korábbi határozataiban (például: Jpe.I.60.002/2021/7., Jpe.I.60.009/2022/10., Jpe.II.60.006/2023/12.) rámutatott arra, hogy a jogegység fogalmát az egyes eljárási törvények nem definiálják, a Bszi. jogegységi eljárásra és jogegységi panasz eljárásra vonatkozó rendelkezéseiből annak egyes eseteire vonható le – negatív oldalról – következtetés, amelynek értelmében a jogegység hiányát a korábbi döntéstől való indokolatlan eltérés okozza. A jogegység követelménye tehát soha nem absztrakt, hanem mindig konkrét ügyekhez, jogértelmezéshez köthető, csak meghatározott és megjelölt döntések tekintetében merülhet fel. A jogegységi panasz eljárás jogorvoslati eljárás ugyan, de hangsúlyozottan nem a per folytatása. Nem jelentheti a felülvizsgálati eljárás megismétlését, továbbá az abban szereplő indokolás felülmérlegelését. Nem működhet kvázi „szuperfelülvizsgálatként”, hanem a közzétett határozattól jogkérdésben való eltérés feloldását célozza (Jpe.I.60.011/2021/3., Jpe.II.60.030/2022/8., Jpe.II.60.002/2023/4., Jpe.II.60.040/2023.).

[41] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának következetes gyakorlata (Jpe.I.60.002/2021/7., Jpe.I.60.035/2022/7., Jpe.II.60.030/2023/11. stb.) szerint a jogegység követelménye alapján vizsgálni kell, hogy mikor áll fenn az ügyek (bírói döntések) közötti azonosság. Az ügyazonosság több tényező által befolyásolt összetett jogfogalom, amelyet mindig esetről esetre kell vizsgálni. Ennek során szigorúan kell venni például az összehasonlított bírói döntésekben az alkalmazott anyagi jogszabály egyezőségét (hatály,

normatartalom) és a jogértelmezés szempontjából releváns tények lényegi hasonlóságát. A Kúria rámutatott arra is, hogy a jogegységi panasz eljárásban az ítélkező tanács által megállapított tényállást nem bírálhatja felül, mivel ez az eljárás nem jelent egy újabb teljes körű jogorvoslatot. A vizsgálat csak a közzétett és az ítélkező tanács által meghozott döntések jogkérdésben való eltérésére szorítkozhat (Jpe.II.60.027/2021/8., Jpe.II.60.044/2022/10.).

[42] A Bszi. 41/B. § (1) bekezdés alapján előterjesztett jogegységi panasz feltételeit vizsgálva a Jogegységi Panasz Tanács a Pfv.21.179/2015/5. számú határozattal összefüggésben megállapította, hogy a panaszos megfogalmazta, hogy miben látja az eltérést, ugyanakkor hivatkozásai a jogerős végzés, illetve a jogegységi panasszal támadott kúriai határozat érdemi helyességét vitatják:

- „Álláspontunk szerint tehát a Kérelmezettnek szóló idézés szabályszerű volt [...]”,
- „Ezen körülményeket álláspontunk szerint a másodfokú bíróság nem vette figyelembe, így okszerűtlenül csökkentette a távoltartás mértékét [...], okszerűtlenül módosította a tényállást [...]”,
- „A Kúria [...] nem vizsgálta a kézbesítéssel kapcsolatos előadásunkat, nem indokolta, hogy miért tartja a Kérelmezett idézését a másodfokú bírósággal egyezően szabályszerűtlennek [...]”,
- „[...] ellentmondásos, hogy a Kúria tényállás módosítását elfogadhatónak találta, azonban a másodfokú bíróság abból levont következtetését már nem osztotta, azonban a döntést mégis helybenhagyta”.

[43] A Kúria Pfv.21.346/2020/7. és Pfv.20.438/2022/5. számú határozatai kapcsán a panaszos kifogásolta, hogy hivatkozásait a Kúria az eltérő tényállás okán mellőzte, ugyanakkor mégsem tárta fel az ügyek összehasonlítható tényállását. Mindössze arra utalt, hogy „álláspontunk szerint a precedensképes határozat elvi tartalma jelentőséggel bír ügyünkben is”, vagy „az általunk hivatkozott rész elvi jelentősége iránymutatással szolgál annak megítélésében, hogy a másodfokú bíróság a megelőző távoltartás céljával ellentétes döntést hozott”.

[44] A Kfv.37.276/2017/8. számú határozattal összefüggésben az eltérő jogértelmezés kimunkálása szintén elmaradt. A panaszos csak arra hivatkozott: „[...] a másodfokú bíróság sérelmes módon nem azonosította a gyermek felé irányuló bántalmazást [...]”.

[45] Helyenként a panaszos visszautalt a felülvizsgálati kérelemben írtakra, amely előadás nem felel meg a Jogegységi Panasz Tanács által hozott, a [35]-[36] bekezdésekben hivatkozott határozatokban kifejtett tartalmi követelményeknek.

[46] Mindezek alapján a panaszosnak a Bszi. 41/B. § (1) bekezdése körében tett hivatkozásai nem felelnek meg a Jogegységi Panasz Tanács által kimunkált feltételrendszernek, azok tartalmilag az alapeljárásban hozott döntések érdemi helyességét

vitatják, az indokolás felülmérlegelésére irányulnak mintegy „szuper-felülvizsgálatként”. A panaszos az alapeljárásban el nem fogadott saját álláspontját kívánta érvényesíteni, amire jogegységi panasz eljárás keretében nincs mód. Eltérés az ügyazonosság, a jogértelmezés szempontjából releváns tények lényegi hasonlósága kimunkálása hiányában nem volt felvethető.

[47] A panaszos a Bszi. 41/B. (2) bekezdésére alapított panasz körében elsődlegesen azt sérelmezte, hogy a Kúria támadott határozatában nem végezte el az Alaptörvény, illetve az Egyezmény általa hivatkozott rendelkezéseinek a vizsgálatát.

[48] A Jogegységi Panasz Tanács ezzel összefüggésben elsődlegesen azt rögzíti, hogy a panaszos által megfogalmazott felvetés nem jogkérdésben való eltérés állítása a támadott határozat és a megjelölt referenciahatározatok között: a panaszos egy – általa szükségesnek vélt – vizsgálati módszer elmaradását hiányolta panaszában. A már kifejtettek szerint azonban a Bszi. 41/B. § (2) bekezdésére alapított jogegységi panaszban a panaszosnak azt kell kimutatnia, hogy a támadott határozatban egy konkrét jogértelmezésre vonatkozóan adott álláspont ütközik az általa megjelölt referenciahatározatban ugyanezen jogértelmezésre vonatkozóan adott állásponttal. A Kúria azonban a Pfv.21.965/2018/8. számú határozatában a régi Pp. több rendelkezését alkalmazva döntött; a Kfv.37.881/2020/7. számú határozatában a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény 2. §-a szerinti család fogalmát értelmezte szülő-gyermek viszonylatban megállapítva, hogy annak az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdésével és az Egyezmény 3. cikk 1. pontjával összhangban történő alkalmazása a szükséges; a Knk.37.522/2013/2. számú határozatában a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény érintett rendelkezéseit vizsgálta. Az általánosságban hivatkozott 1/2019. PJE határozat IV. pontja pedig a Pp. megjelölt szakaszának helyes értelmezését az Alaptörvény 28. cikkének megfelelően, annak szem előtt tartásával végzi el. A panaszos azonban jogkérdésben való eltérést e határozatok és a panasszal támadott határozat között nem munkált ki, ezért érvelése érdemben nem volt vizsgálható, így az eltérés sem volt megállapítható.

[49] Ugyanez állapítható meg az alábbi két határozat kapcsán is az Egyezménnyel összefüggésben. A Kúria Kfv.37.139/2022/9. számú ítélete is előírta többek között az Egyezmény 3. cikk (1) bekezdésére figyelemmel történő jogszabályalkalmazást a hatóságok eljárására, ha az ügyfél fogyatékkal élő gyermek. A Pfv.20.052/2023/5. számú határozatban pedig – ahogy a támadott határozatban is – a Kúria az Egyezmény alapelveinek a jogszabályokban konkretizálódott rendelkezéseit alkalmazta.

[50] A Kúria a panasszal támadott határozatban nem foglalt el eltérő álláspontot a Gyvt. felülvizsgálati kérelemben konkrétan meg nem jelölt rendelkezései tekintetében a Kúria Kfv.35.762/2012/3. számú határozatában írtakhoz képest. Következésképpen nem értelmezhető a panasz érdemi vizsgálatához a Bszi. 41/B. § (2) bekezdése által a panaszostól megkövetelt álláspontütközés. Erre figyelemmel a támadott határozatnak e referenciahatározattól jogkérdésben való eltérése érdemben szintén nem volt vizsgálható.

[51] A Jogegységi Panasz Tanács a sérelmezett döntés „kirívóan” vagy „nyilvánvalóan” okszerűtlen voltával összefüggésben rámutat: jogi következtetés eljárásjogi és anyagi jogi alapon (értelemben) egyaránt levonható tényekből. A megállapított (bizonyított) tényekből

további tényekre való következtetés hibája annak logikátlan, iratellenes, nyilvánvalóan okszerűtlen volta miatt a (Kfv.37.339/2012/6. és Pfv.22.139/2017/8. számú referencialhatározatokban hivatkozott) régi Pp. 206. § (1) bekezdésének a bizonyítékok értékelése/mérlegelése főszabálya megsértése (azaz a tényállás megállapítása) körében támadható, illetve értékelhető a felülvizsgálati eljárásban (és erre tekintettel ezen eljárási szabálysértésre hivatkozás alapján). A megállapított (bizonyított) tények alapján vont anyagi jogi következtetés már nem tényállási (nem ténymegállapítási) kérdés, hanem az adott (irányadónak tekintett) tényállás anyagi jogi jogszabályra vetített alkalmazásának (az anyagi jogi minősítés, jogkövetkezmények megállapításának) a kérdése, amelynek a felülvizsgálati eljárásban történő vizsgálata anyagi jogi jogszabálysértés állítása esetén, ahhoz kapcsolódóan lehetséges (Jpe.I.60.053/2023/12.). Ehhez képest a panaszban megfogalmazottak nélkülözik e két esetkör – alapvetően eltérő felülvizsgálati jogi hivatkozást igénylő – megkülönböztetését: a levont anyagi jogi jogkövetkeztetésnél („a döntésnél”) az eljárásjogi rendelkezés (a régi Pp. 206. §) megsértését állítja. Összevethető jogértelmezések hiányában ezért nem volt megállapítható, hogy a támadott határozat jogkérdésben eltért volna a referencialhatározatoktól.

[52] A fenti megállapítások alapján a Jogegységi Panasz Tanács a Bszi. 41/B. § (1) és (2) bekezdésére alapított panaszt a 41/D. § (3) bekezdése alapján elutasította.

Elvi tartalom

[53] A jogegységi panasz nem alapos, ha az ügyszázonosság nem állapítható meg, mert a panaszos nem mutatja be a hivatkozott döntésekben foglalt releváns tények lényegi hasonlóságát.

Záró rész

[54] A jogegységi panasz nem vezetett eredményre, ezért a Bszi. 41/C. § (2) bekezdésének megfelelően alkalmazott Pp. 82. §-a alapján a panaszos viseli a jelen eljárásban felmerült saját költségét, beleértve az általa megfizetett eljárási illetéket is.

[55] A panasz eljárásra okot nem adó félnek (kérelmezettnek) költsége nem merült fel.

[56] A határozat ellen sem a Bszi., sem más jogszabály nem biztosít jogorvoslatot.

Budapest, 2025. április 7.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Hajdu Edit s.k. előadó bíró,
Dr. Varga Zs. András s.k. bíró, Dr. Balogh Zsolt Péter s.k. bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró, Dr. Csák Zsolt s.k. bíró, Dr. Darák Péter s.k. bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró, Dr. Dzsula Marianna s.k. bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró, Dr. Hajnal Péter s.k. bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Kalas Tibor s.k. bíró, Dr. Kovács András

s.k. bíró, Dr. Kurucz Krisztina s.k. bíró, Dr. Sperka Kálmán s.k. bíró, Dr. Tánczos Rita s.k.
bíró